MORA KOMMUN

Datum: 2025-08-18
Dnr: KS 2025/476

SAMMANSTÄLLNING INKOMNA SYNPUNKTER

Medborgardialog för

Kajen

i Mora kommun, Dalarnas län

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning 2
Inledning 3
Kartdialog 3
Möten med elevråd och föreningar 4
Medborgarförslag 4
Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer 5
Lekplats och mini-Mora 5
Event, aktivitetsyta, multisport och utegym 6
Skatepark 8
Pumptrack och cykling 9
Toaletter 9
Grillplatser 9
Natur, odling och biologisk mångfald 9
Dansbana 11
Bodarna längs stranden 11
Bad och Tingsnäsbadet 12
Vatten, fiske, båtar, bryggor och bastu 13
Sittplatser 14
Husbilar och ställplatser 15
Parkering 15
Gång- och cykeltrafik 15
Kultur och konst 16
Ångloket 16
Hundrastgård och hundbad 17
Städning, skötsel och underhåll 17
Sammanfattning och fortsatt arbete 17

Illustration framsida: StudioLand

INLEDNING

Kajen är ett långsträckt parkområde längs med Saxviken i centrala Mora. Parken genomkorsas av gång- och cykeltrafik från Utmeland och centrum, mot Tingsnäs och Noret. Det finns god tillgång till parkering inom området samt närhet till kollektivtrafik. Inom området finns även restauranger och under sommaren finns glassförsäljning.

Tack vare sitt läge och sin storlek har Kajen bra potential att bli en verklig tillgång för såväl tätorten Mora som hela kommunen. Området kan ses som en framtida stadspark.

Teknik- och serviceförvaltningen inom Mora kommun har i uppdrag att se över hela Kajenområdet inför en kommande upprustning. En översiktlig gestaltning, en första idé kring hur Kajen kan komma att omvandlas, har tagits fram.

Under våren 2025 genomfördes en medborgardialog, dels genom en kartdialog och dels genom möte med föreningar och elevråd. Det inkom även medborgarförslag och skriftliga synpunkter.

I denna sammanställning sammanfattas och kommenteras alla synpunkter som inkommit på olika sätt, ordnade tematiskt. Sådana synpunkter och förslag som inte rör Kajen-projektet, t.ex. om bostäder på Tingsnäs, Morastrands hållplats och Fridhemsplan, har inte tagits med i denna sammanställning. Dessa behöver hanteras i andra sammanhang.

KARTDIALOG

Totalt inkom 695 st. förslag eller kommentarer i kartdialogen. I kartdialogen angav 147 st. att de var kvinnor, 102 st. att de var män, 2 st. ville inte ange och 1 angav annat. 239 personer angav att de bor i Mora kommun, 15 angav att de bor i annan kommun.

Åldern på de som svarat framgår nedan:

Ålder i år	Antal svarande
0-12	5
13-17	25
18-30	26
31-45	95
46-64	67
65 +	36

Kommunen har gjort ett ordmoln, se ovan, över de vanligaste begreppen som nämns i kommentarerna i kartdialogen.

MÖTEN MED ELEVRÅD OCH FÖRENINGAR

Under samma tid genomförde kommunen ett antal möten med idrottsföreningar, fritids- och kulturföreningar, pensionärsföreningar, pensionärs- och tillgänglighetsrådet m.fl. Ungdomsstrategen genomförde även en dialog med elevråden från högstadium och gymnasium under april.

MEDBORGARFÖRSLAG

Det mottogs även ett antal medborgarförslag och det inkom även skriftliga synpunkter. Medborgarförslag behöver även hanteras enligt det regelverk som gäller för medborgarförslag.

INKOMNA SYNPUNKTER OCH KOMMUNENS KOMMENTARER

Nedan återges och kommenteras inkomna synpunkter både i kartdialogen, i dialoger med elevråd och föreningar och de synpunkter som inkom skriftligen och som medborgarförslag. I svart text anges de synpunkter som inkommit, i blått kommenteras dessa.

LEKPLATS OCH MINI-MORA

Många är positiva till att det anordnas en ny större, central lekplats. Det framhålls att lekplatsen, åtminstone vissa delar, behöver vara tillgänglig för alla. Man påpekar även att det är bra om den har en avgränsning/staket. Någon menar att lekplatsen behöver ha en lugnare utformning än den föreslagna.

Utöver den lekplats som föreslås nära befintlig restaurangbyggnad önskas ytterligare en mindre vid Glassbåten.

Funktioner man önskar sig är bl.a. många gungor, en studsmatta, kompisgunga, linbana, studskuddar, karusellgunga, trampbilar, jätteschack, lekstuga, pingisbord, klättervägg, balansbana och klätternät med rutschbana. Någon vill att temat på lekplatsen ska vara Vasaloppet. Man önskar sig även en tematisk hinderbana såsom sjö eller spion. Någon menar att eftersom klätternät finns vid Tingsnäs kan det vara överflödigt att även ha ett i lekparken.

Det finns ett önskemål om en bokbod och möjlighet att ta dricksvatten.

Det föreslås även vattenlek och en minigolfbana nära den befintliga restaurangen. Någon önskar pariserhjul och berg- och dalbana och det framförs önskemål om en vattenlekplats. Det föreslås även att det lilla turisttåget som brukar åka runt centrum även kan åka på Kajen.

Någon menar att det blir för dyrt med ”Mini-Mora”. Någon menar att det inte passar med lekplats bredvid en uteservering vid vattnet.

Kommunens kommentarer

Många av de önskemål som framförts kommer att tillgodoses inom området då projektet föreslår många gungor, en linbana, klätternät och rutschkana, vilket brukar vara de mest populära aktiviteterna i en lekpark. En del av lekutrustningen kommer att bli tillgänglig även för de med rörelsehinder. Det finns tyvärr inte möjlighet eller utrymme att tillmötesgå alla önskemål men kommunen tittare vidare på vad som kan tillföras. Temat på lekplatsen blir Mora i allmänhet, där t.ex. Vasaloppsmålet förslås vara med.

Det är tänkt att ett staket ska finnas runt lekplatsen, med strategiskt placerade ingångar. Det ska även finnas en långsmal perennplantering längs sjön och planteringen kan fungera som barriär mellan lekplatsen och vattnet.

Totalt kommer det finnas två lekplatser i området då det redan finns en vid Tingsnäsbadet. Genom att samla lekfunktionerna blir det möjligt att satsa på att göra en riktigt attraktiv och väl tilltagen lekpark.

Det kommer bli möjligt att ta dricksvatten på flera platser i området.

I och med att det är nära till vattnet i Saxviken och till Tingsnäsbadet har det bedömts bättre om vattenlek istället kan anordnas i någon annan park som ligger längre ifrån naturligt vatten.

Lekplatsen är lokaliserad till den västra sidan av kajenområdet då det är nära till centrum och järnvägsövergången och nära parkeringen, vilket är fördelaktigt för de barnfamiljer som har lite längre att ta sig från andra tätorter eller kommuner. Det bedöms vara möjligt att anordna en lekplats som ligger utan större avstånd till en uteservering.

EVENT, AKTIVITETSYTA, MULTISPORT OCH UTEGYM

Det framförs önskemål om att platsen kan utvecklas till att inrymma event av olika slag, som t.ex. midsommarfirande, julmarknad, ljusshow, spökvandring m.m.

Det önskas ett större utegym med olika alternativ och att detta placeras nära lekplats, så att tränande föräldrar kan ha uppsikt över barnen. Man önskar också att det ska vara möjligt för barn att använda del av utrustningen i gymmet. Att det blir gratis uppskattas.

Någon önskar sig en klätterställning för armgång och någon att det utförs i trä och smälter in i miljön. Det önskas både färre och fler maskiner i utegymmet. Man vill även ha omklädningsrum.

Det önskas fler kvällar med utegympa och volleybollnät och badmintonnät. Man önskar att det kunde vara möjligt att låna utrustning såsom fotbollar, basketbollar och att det fanns en ”kajakomat” för hyrning av kajaker. Någon önskar att det fanns flera planer, kanske någon mindre plan med lägre basketmål.

Man framhåller att det vore bra om det gick att spola is på multiarenan vintertid. Man önskar en löparbana och boulebana. Annat som önskas är fotbollsplan, padelbanor, pingisbord, schack och fia med knuff. Basketklubben framför att de önskar en regelrätt basketplan.

Det föreslås även basket på en korg (halfcourt), en mer organisk bollspelsplan, kanske ett par discgolfgreener, gagabollplan m.m. Det finns även önskemål om klotterplank och graffitivägg.

Man önskar att Fritidsbanken kan låna ut utrustning och anordna aktiviteter i området. Man önskar även att det kunde finnas regnskydd ovanför t.ex. träningsytan och över sittplatser.

Flera menar att aktivitetsytan är felplacerad då den ligger mer avsides och ganska nära cirkusplatsen som används som parkering och man vill hellre ha den mer centralt

placerad i området eller nära lekplatsen. Någon föreslår att utegymmet och skateparken ska byta plats så att utegym och gruppträning kan ligga intill varandra.

Någon tycker däremot att det är för stort fokus på träning.

Det föreslås att parkourutrustningen anpassas till nybörjare och yngre och att parkour placeras intill skateparken för samnyttjande. Inför detaljprojekteringen önskar skate- respektive parkourföreningen fördjupad dialog med kommunen.

Skatingklubben (skridsko) har behov av förråd och garage för sin utrustning och fordon för is-preparering i anslutning till kajenområdet. Förråd och garage kan användas till för till exempel kanoter och kajaker på sommaren.

Det har även förslagits att det inom området ska anordnas en hub för friluftslivet och en utgångspunkt för leder.

Någon menar att det inte behövs löparbanor, det går att springa på gräset eller på Prästholmen.

.....

Kommunens kommentar

Inför arbetet med Kajen har kommunen studerat vilka funktioner som olika parker bör ha. På Kajen föreslås lek och aktiviteter, medan evenemang skulle kunna anordnas på annan plats i centrum.

En lekplats behöver vara certifierad och det behöver tydligt framgå i utformningen att ett utegym inte ska användas som lekredskap. Därför kan det vara bra att hålla dem väl åtskilda från varandra.

Det har kommit in många önskemål om olika funktioner i utegymmet och kommunen tar med sig dessa tankar i det fortsatta arbetet med utformningen av utegymmet.

Kommunen instämmer i att det kan vara lämpligare med en mer anpassad, enklare utformning för parkour för att locka yngre och nya till sporten och att det kan vara en bra idé att flytta parkour så att det läggs intill skateparken. Inför det vidare arbetet behöver en projektör som är kunnig i området utforma både parkourytan och skateparken och gestaltningen bör göras i dialog med föreningarna för skate och parkour.

Kajenområdet är utformat för allmänhetens nyttjande och rena idrottsanläggningar behöver få särskilda platser och det är svårt att inrymma alla önskemål på Kajen. Utrustning för utlåning hänvisas till Fritidsbanken, som är beläget i det tidigare brandstationen, vilket är relativt närbelägen. Det har inte heller bedömts nödvändigt med omklädningsrum då området ska vara en park i första hand med möjlighet till aktivitet och lek och inte ett regelrätt idrottsområde.

Behov av väderskydd över utrustning är något kommunen funderar vidare på men några väderskyddade sittplatser planeras det redan för. Vindskydd är särskilt viktigt vintertid men sommartid är det även viktigt med skydd från solen, t.ex. skulle parasoll kunna finnas vid lekplatsen.

Den lugna delen av parken, finparken, har placerats i mitten av området då det behövs lite mer yta för att kunna åstadkomma en lugnare plats och koppla den till stadsmiljön där man kan köpa mat och dryck att ta med sig ner på Kajen. För att skapa liv och aktivitet i hela området har lekparken placerats i ena änden (även med koppling till centrum och parkering) och aktivitetsområdet i andra delen och med bra koppling till badplats, vilket också är en mer aktiv plats. En skatepark kan även upplevas som bullrig och kan behöva ligga en bit ifrån den lugna delen av parken.

Förråd för skridskoklubbens verksamhet skulle eventuellt kunna anordnas inom eller i anslutning till området. Frågan får utredas vidare.

Fråga om hub för friluftsliv kan behöva diskuteras vidare. Området i anslutning till Friluftsfrämjandets förråd norr om Tingsnäsvägen skulle möjligen kunna utvecklas för att inrymma fler funktioner.

Överlag är det viktigt med bra skyltning, exempelvis en informationstavla, möjligen vid Morastrands hållplats för att informera om hur den som kommer med tåget tar sig vidare till Hemus, badplatser, leder och spår.

SKATEPARK

Många är positiva till en skatepark och framhåller att betong är att föredra framför trä. Rättvik, Filipstad, Örebro och Falun nämns som förebilder. Dock vill några att den ska ligga mer centralt på Kajen och med god insyn.

Mora Skateboardförenings styrelse har lämnat synpunkter inför byggandet av en ny betongpark i Mora. För att parken ska bli välanvänd och hållbar är det avgörande att skateboardåkare involveras i designprocessen.

1. Utformning: Det finns ett unikt tillfälle att skapa något som verkligen saknas i Dalarna – en "Street Plaza", en park inspirerad av stadsmiljö som lockar både lokal och nationell turism. Mora Skateboardförening har god insyn i vad som saknas i dagens parkscen och kan bidra med värdefull input.

2. Nivåanpassning: Parken bör utformas för alla nivåer av åkare – från nybörjare till avancerade, inklusive funktionsvarierade. Det krävs ytor med olika svårighetsgrad, bra flöde och inbjudande miljö. Färdiga standardramper är sällan tillräckliga för långsiktigt intresse.

3. Skugga, sittplatser och dricksvatten: Det är viktigt med skuggade ytor, separata sittplatser för åskådare och tillgång till vatten – faktorer som ofta glöms bort men påverkar användandet stort.

4. Belysning: Bra belysning förlänger användningstiden på kvällar och under mörkare årstider, och bidrar till trygghet och säkerhet. Vi ser gärna en fortsatt dialog och medverkar gärna i designarbetet. Med rätt utformning blir parken en viktig mötesplats för stadens ungdomar och en destination för skateboardintresserade i hela Dalarna.

.....

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för de givande kommentarerna. En expert behöver absolut utforma skateparken och utformningen behöver göras i dialog med föreningen. Fokus kan flyttas mer mot Street Plaza.

PUMPTRACK OCH CYKLING

Det är många som önskar att kommunen hade kunnat anordna pumptrack för cykel och sparkcykel. Någon menar att en pumptrack hade kunnat locka turister som passerar förbi på väg mot fjällen. Pumptrack föreslås runt skateparken.

Någon föreslår en terrängbana för terrängcykling för barn, kanske på Saxviksängen. Det föreslås även en asfalterad cykelbana med kullar och svängar utformad för barn i åldern 2-7 år.

Kommunens kommentar

Kommunen tar till sig önskemålen och undersöker saken vidare, likaså vilka åldrar den ska vara utformad för.

TOALETTER

Det framhålls att det behövs fler offentliga toaletter med längre öppettider i centrala Mora och att det är viktigt att de hålls städade.

Kommunens kommentar

Flera toaletter föreslås inom projektet. Fråga om öppettider hanteras utanför projektet.

GRILLPLATSER

Idéer om grillplats uppskattas och det föreslås att det ska vara ännu fler. Höj- och sänkbart samt vridbart grillgaller önskas och att de kan användas året om. Någon undrar däremot om grillplatser kommer användas alls och det befaras att vindskydd kommer att eldas upp.

Kommunens kommentar

Flera grillplatser planeras inom området och hur de utformas hanteras i det fortsatta projektet.

NATUR, ODLING OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Många uppskattar tankarna om fler blommande växter för att gynna den biologiska mångfalden och pollinatörerna. Det framförs behov av fågelholkar för olika arter,

holkar för fladdermöss och bihotell. Det föreslås även att kommunen anordnar en rishäck. Man lyfter även att Kajen kan engagera invånarna till att ta hand om och lära sig om naturen. Någon föreslår att Saxviksängen delas upp i olika sektioner med olika växter. Någon menar däremot att fokus inte ska ligga på bin utan på människor.

Det föreslås att kommunen arbetar med s.k. lekotoper, dvs. mer naturbaserade lekplatser, för att gynna barns utveckling. Någon önskar en botanisk trädgård.

Det föreslås även en skogsträdgård med bärbuskar och fruktträd samt äng och träd som skuggar. Det finns också förslag om att det ska vara träd och buskar med frukt i området så att man kan ta sig ett mellanmål.

Det finns även tankar om att ha smådjur i parken såsom kaniner som barn kan klappa.

Flera föreslår en förbindelse till Saxviksöarna där stigar och liknande kan anordnas.

Det finns även förslag om odling i t.ex. pallkragar och om kolonilotter.

Någon föreslår en scen och läktare på den nuvarande Saxviksängen och att parkering ordnas mot Yvradsvägen.

Kommunens kommentar

En av utgångspunkterna i arbetet med Kajen-projektet har varit biologisk mångfald och att skapa en bra koppling mot Saxviksängen, vilken med tiden kan utvecklas till en ännu mer artrik äng. Frågan kommer att arbetas vidare med.

Nu planeras inte för lekotoper inom Kajen-projektet men det är en intressant idé som kan utvecklas på andra platser.

Ingen skogsträdgård föreslås i området. Det är dock enkelt att ta sig vidare söderut till Mångfaldens trädgård, som är en skogsträdgård, vilket kan vara ett viktigt besöksmål att skylta till från Kajen.

Kajen-projektet skulle kunna väcka och utveckla barns intresse för naturen med lekfull skyltning. Det kan vara organisatoriskt svårt för kommunen att hålla smådjur, men med mer planteringar kommer vilda djur och fåglar att lockas till platsen ändå. Det kan bli aktuellt med holkar för fåglar och fladdermöss.

Med tanke på mångfalden av önskemål på platsen kan det vara svårt att få plats med odling och kolonilotter, utan det kan behöva hänvisas till en annan plats. Frågan kan drivas av en förening eller av fastighetsägare.

Saxviksängen omfattas inte av Kajen-projektet och avses idag utvecklas för den biologiska mångfalden. Den föreslagna dansbanan skulle kunna fungera som en mindre scen och det undersöks om det är möjligt med en större evenemangsyta på annan plats i centrum.

Det finns parkering på Kajen, vid Tingsnäsvägen och det planeras för ytterligare en parkering norr om PostNords fastighet, så det bedöms inte behövas ytterligare en vid Utmeland.

Det hade varit trevligt med en botanisk trädgård men i dagsläget har inte kommunen möjlighet att sköta en sådan.

Det pågår arbete med reservatsbildning på Saxviksöarna och det vore bra om en förbindelse kunde anordnas dit.

DANSBANA

De allra flesta synpunkter rörande dansbana är positiva till idén. Någon tror att dansbana är överflödigt och föreslår hellre tennisbanor.

Flera som yttrat sig vill att platsen ska utvecklas till en scen för barnteater, talangjakter, träningsevent, linedance och uppträdanden och att dansbanan har tak. Den skulle kunna drivas av skolungdomar sommartid. Någon vill att idén utvecklas till en folkets park med gratisevenemang och walk-in-bio och att det finns stöd för storbildsskärm. Det framförs idéer om musikkryss, danskvällar m.m.

Man önskar sig en verklig kulturscen med möjlighet till större musikakter och större publik.

Kommunens kommentar

Tennisbana finns på Tuvan, vilket inte är beläget så långt från centrum. Överlag är inte avsikten att anordna regelrätta sportarenor inom området. Det är inte heller något som medges av detaljplanen.

Dansbanan skulle kunna ha en utformning som är möjlig för mindre evenemang, genom en flexibel utformning för att kunna användas som sittplats till vardags.

Inför arbetet med Kajen har kommunen studerat vilka funktioner som olika parker bör ha. På Kajen föreslås lek och aktiviteter, medan evenemang skulle kunna anordnas på annan plats i centrum.

BODARNA LÄNGS STRANDEN

Tankarna om bodar för matservering, marknad, försäljning av hantverk eller annat uppskattades i kartdialogen. Det är många som är positiva till fler restauranger, caféer och serveringar längs vattnet, exempelvis vid aktivitetsytan. Utsikt över vattnet framhålls som en stor fördel. Det finns även förslag om turistbyrå och bod där barnen kan få måla dalahästar.

Det föreslås att trädäck anordnas för att kunna ställa upp bord och bänkar på för en matservering i anslutning. Bodarna bör kunna bokas av föreningar för fikaserveringar och liknande. Det föreslås även att någon kunde användas för målning av dalahästar och någon som turistbyrå.

Det föreslås även ett torg eller park för popup-restauranger eller foodtrucks med tillhörande sittplatser, gärna med serveringstillstånd.

Någon föreslår att de föreslagna bodarna läggs intill Kajen-parkeringen. Någon menar att den föreslagna utformningen blir för tung.

Någon befarar att bodarna kommer att locka folk från gågatan och att handeln kan komma att minska.

Man har önskat sig en plats där kommunens hantverkare kan samlas och utbyta kunskap, sälja sina alster och ha kvällsaktiviteter.

.....

Kommunens kommentar

I området finns två egentliga restauranger och på sommaren finns även försäljning av glass. Kommunen avser inte tillskapa verksamheter som skapar konkurrens till vare sig centrum eller restaurangerna i anslutning till området, utan avsikten är att ge möjlighet till mindre kompletterande försäljning av mat, hantverk och liknande som snarare stärker och kompletterar näringslivet i centrum och skapar en plats som i sin helhet är tilltalande att besöka. Kajen är planlagt som allmän plats och området ska vara tillgängligt för allmänheten.

Inom projektet ska undersökas om det är möjligt att dra fram el till lämpliga platser för foodtrucks. Det är möjligt att söka tillstånd för foodtrucks o dyl. på allmän plats och foodtrucks kan även ställas upp på andra ställen i centrum.

Detaljerna kring bodarna, såsom fråga om trädäck, kommer hanteras inom projektet.

Bodarna är placerade mellan finparken och båtbryggorna för att skapa aktivitet på en annars ganska stillsam del av stråket längs Saxviken. Placeringen kan binda samman lekparken med aktivitetsytan och passar bra i kanten av finparken. Det föreslagna läget innebär att det blir naturligt att passera förbi och stanna till vid bodarna.

Fråga om plats för hantverksförsäljning är inte i första hand en kommunal fråga utan löses bättre genom en förening, kommersiella eller privata initiativ.

BAD OCH TINGSNÄSBADET

Det framhålls att det behövs en bra koppling och övergång från Kajen till Tingsnäs och att det inte blir ”dubbelt upp” med t.ex. lekredskap. Någon vill ha café vid badet sommartid.

Någon vill ha sandstrand även vid Kajen och att det anordnas vattenrutschkana. Det föreslås även att bad anordnas i anslutning till lekplatsen.

.....

Kommunens kommentar

Parkområdet kommer bli ganska långsmalt och även om kommunen planerar för en rejäl lekpark i sydväst, vid Kajen, kan det även finnas behov av lekredskap även vid badplatsen.

I och med att det finns bad på Tingsnäs har det inte setts som prioriterat att anordna badmöjlighet även vid Kajen. Det är även terrängmässigt svårare att komma ner till vattnet på ett enkelt sätt vid Kajen.

Kommunen har svårt att driva fråga om café, men det är relativt nära till Wasastugan, Glassbåten och de planerade bodarna, som kan komma att erbjuda enklare fika.

Eftersom Kajen inte är en badplats är det svårt att ha en vattenrutschkana, det skulle även medföra kostnader för säkerhet, drift och underhåll. En vattenrutschkana bör planeras i anslutning till en badanläggning.

VATTEN, FISKE, BÅTAR, BRYGGOR OCH BASTU

Man framhåller att Saxviken vintertid är ett fantastiskt område för skridskor, skidor och sparkåkning. En mer permanent angöring vintertid till skridskoisen från land är önskvärt.

Någon önskar sig en längre brygga ut i Saxviken där det kan finnas sittplatser. Flera personer önskar även badbryggor i trä ner mot vattnet samt badstege och ramp ner i vattnet. Det finns även förslag om kallbadhus.

Någon föreslår att kommunen tar över Strandrestaurangen och använder den som reception för ett kallbadhus.

Någon vill ha en brygga som är längre än långbryggan i Rättvik.

Mora båtklubb sköter kommunens småbåtsbryggor på kajenområdet och båtklubben upplever att det är svårt att få båtplatserna uthyrda på grund av för få parkeringar. Bryggorna är också i behov av renovering/modernisering då isen skadar bryggor och fundament varje vinter. Det finns önskemål om att båtfolket kan vara med i utformningen av området och man önskar en marina med tank- och tömningsmöjligheter. Båtklubben ville kunna komma nära sina bryggor och man vill även ha fler båtbryggor.

Man önskar att det kunde finnas en ramp för isättning av båtar och mer satsning på sportfisket. Någon föreslår att båtar kan läggas i ute på Saxnäs.

Någon vill att MS Gustav Wasa lägger till oftare i Mora och att det ordnas dagliga båtturer mellan Mora, Rättvik och Leksand.

Det önskas en brygga som ligger närmare vattenytan, för att komma i och ur kajaker.

Någon önskar en tillgänglighetsanpassad brygga för fiske. Det kan även vara bra med låga kanter på bryggorna för den som är rullstolsburen. Det framhålls även att det vore bra med en tillgänglighetsanpassad flotte som kan lånas ut via Fritidsbanken.

Någon vill ha bastu eller bastuflotte. Den skulle kunna skötas av en förening. Det önskas även uthyrning av trampbåtar.

Det finns synpunkt om att den befintliga fontänen i Saxviken borde tas bort då den drar el och blöter ner den som går på Kajen vid blåsigt väder.

Någon föreslås även att det byggs en simhall med en ute- respektive en innedel i området. Det finns även förslag om ett vattenland.

.....

Kommunens kommentar

I dagsläget planeras inte för ett kallbadhus men det skulle kunna vara möjligt framöver. Strandrestaurangen ägs av privat aktör och är planlagt för handel. Överlag är det svårt att inrymma regelrätta arenor, såsom simhall, inom området.

Behovet av båtbryggor kan kompletteras framöver om det ses behov av det, då gällande detaljplan ger vissa möjligheter till ytterligare bryggor men det hanteras inte inom projektet.

På Sanda båthamn finns en marina med tank- och tömningsmöjligheter. Båtar kan sättas i på andra platser vid Saxviken. Kommunen bedömer att det finns gott om parkeringar i närheten.

Hur ofta som Gustav Wasa trafikerar ångbåtsbryggan är en fråga som kommunen inte rår över.

Om en förening är intresserad av att driva en verksamhet med bastu och/eller bastuflotte kan det vara en lämplig kompletterande verksamhet på platsen men inte en fråga som kommunen ska ansvara för.

Projektet tittar på möjligheten att ta sig ut på bryggor enklare. Ångbåtsbryggan bedöms idag ha en tillgänglig utformning.

Eftersom det är nära till badplatsen på Tingsnäs har kommunen valt att inte titta vidare på möjlighet till bad från Kajen.

Fontänen upplevs som uppskattad av allmänheten, och det planeras inte för en flytt idag.

SITTPLATSER

Man önskar sig lugna, mysiga platser att ta det lugnt på och det behöver finnas många sittplatser. De föreslagna solstolarna och bänkarna är uppskattade. Det framhålls som viktigt att det är möjligt med bord för picknick och social samvaro, även vid lekplatsen.

Det är viktigt att bänkar inte blir för låga så att det blir svårt för den som är äldre att ta sig upp. Bra om bänkarna förses med armstöd och skuggas av träd. Det bör finnas plats en rullstol intill bänken.

Någon menar att bänkarna kommer att flyttas runt.

.....

Kommunens kommentar

Det planeras för blandade typer av sittplatser som attraherar olika målgrupper och som är lämpliga för olika tillfällen, såsom picknick eller kortare pauser, för samvaro eller enskildhet. De flesta sittplatser bör vara tillgängliga med lagom höjd, med armstöd och plats för rullstol. Några bör få solskydd.

HUSBILAR OCH STÄLLPLATSER

Det önskas att ställplatser för husbilar anordnas inom området eller på cirkusplatsen, med servicestation. Man vill ha natursköna, centrala och vattennära ställplatser.

Kommunens kommentar

Lokalisering av ställplatser har utretts tidigare, och hanteras inte i detta projekt. Redan idag finns ställplatser i nära anslutning till centrum.

PARKERING

Det önskas gratis parkering, åtminstone två timmar.

Kommunens kommentar

Kajen-parkeringen och Tingsnäsparkeringen är idag avgiftsfria i två timmar, därefter 5 kr/timme.

GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

Några önskar sig separata gångbanor och cykelbanor och påpekar att området behöver fungera som genomfart för cyklingen parallellt som det fungerar som strövområde.

Det framförs behov av cykelparkering under tak.

Man påpekar att det även är viktigt att tänka på synsvaga i utformningen av området.

Någon vill ha bättre tillgänglighet från Kajen och till de verksamheter som ligger norr om Tingsnäsvägen, t.ex. PostNord.

Vandringsled från Kajen mot kyrkogården på Broåkern längs vattnet önskas.

Kommunens kommentar

Eftersom Kajenområdet ska vara trevligt att vistas på kan det behöva undersökas vidare hur de som vill cykla snabbt ska kunna göra det utan att det uppstår konflikter med parkbesökare.

Det kan bli aktuellt med övergångsställe eller passage vid PostNords fastighet för vidare koppling i gång- och cykelport under järnvägen.

Ett mer sammanhängande gångstråk längs vattnet i tätorten finns med i kommunens Grönstrukturplan från 2018 och i den fördjupade översiktsplanen för Mora tätort från 2021. Frågan planeras att studeras mer framöver.

KULTUR OCH KONST

Någon menar att eftersom Mora är kulturstad bör olika kulturyttringar lyftas fram, såsom skulpturer och någon föreslår en skulpturpark med temat återbrukskonst. Det föreslås även att befintliga konstverk som finns på andra allmänna platser ges en ny placering på Kajen med en mer passande inramning.

Det finns förslag om storytelling och att berätta Moras historia på skyltar i området, t.ex. flottningen i Saxviken, hantverket, industrin, konsten, timmerhuskulturen, flora och fauna och geologi.

Andra vill däremot inte ha konstverk i området.

Någon föreslår festivaler med olika teman såsom mat, vatten och musik och någon annan tror att tivoli kan dra turister.

Det finns förslag om en ljustunnel i området.

Det föreslås att konstnärer kan anlitas för att måla elskåp och att dessa i sig skulle kunna vara en turistattraktion.

Det påpekas att musiken skulle kunna vara en dragare i området. Det föreslås även en större friluftsscen med läktare och parkering på Saxviksängen.

Någon föreslår en hörna för att sticka, sy, virka och slöjda, på en lugn, skuggad plats.

.....

Kommunens kommentar

Kommunen har för avsikt att flytta några befintliga konstverk till Kajen och ge dem en mer passande omgivning. Det kan även bli aktuellt att tillföra ny konst till området. De elskåp som kommunen äger skulle kunna utsmyckas.

Belysning kommer att bli en viktig del i utformningen.

Att lyfta Moras rika historia genom ”storytelling”/ information är en intressant tanke, vilket kommunen undersöker vidare.

Vad gäller fråga om festival kan det vara svårt att få plats med det, men kanske inte omöjligt om en aktör skulle vara intresserad. Kommunen tittar parallellt vidare på var det skulle kunna vara lämpligt med en större scen i tätorten, men på annan central plats.

Det kommer att finnas gott om lugna sittplatser som lämpar sig för att sticka, sy och annat hantverk.

ÅNGLOKET

Några tycker att loket passar bra på befintlig plats och att det borde rustas upp. Andra tycker tvärtom att det inte passar in och bör flyttas bort. Någon föreslår att det kan ges ett bättre sammanhang ihop med ångbåtsbryggan, ångbåten Laxen och sågen som ligger väster om cirkusplatsen för att skapa ett industriellt utomhusmuseum. Någon annan föreslår resecentrum som lämplig lokalisering.

.....

Kommunens kommentar

Frågan om lokets placering och historiska förankring utreds vidare.

HUNDRASTGÅRD OCH HUNDBAD

Flera som yttrat sig önskar en hundrastgård eller hundmötesplats, som är attraktiv för både boende och besökande, gärna med möjlighet för agility.

Några önskar sig ett hundbad och man önskar även stationer med hundbajspåsar.

Kommunens kommentar

Det finns en hundrastgård norr om Oxbergvägen, nära Mora Parken men det skulle kunna vara aktuellt att projektet undersöker om det är möjligt med agility i delen mot Tingsnäs. Hundbad finns öster om Tingsnäs udde.

STÄDNING, SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL

Det önskas bättre städning efter Kanadagäss och särskilt att ångbåtsbryggan och lekplatsen sköts och underhålls. Det bör finnas många papperskorgar.

Kommunens kommentar

Kommunen har en regelbunden städning av parkerna. Lagstiftningen kring avfallshantering på allmänna platser är under förändring och sopkärlens antal, utformning och placering kommer justeras framöver.

SAMMANFATTNING OCH FORTSATT ARBETE

Det har kommit in många värdefulla synpunkter i kartdialogen och i kommunens möten med föreningar, elevråd m.fl. Projektgruppen är väldigt tacksam för all positiv respons och de värdefulla förslag på justeringar som lämnats.

Inför arbetet med Kajen tittade kommunen på vilka funktioner som skulle finnas i vilken av de tre största kommunala parkerna, Kajen, Tingshusparken och Stapelparken (Kommunhusparken). Kajen föreslogs då utvecklas för lek och aktiviteter.

I medborgardialogen har det kommit in förslag som det inte finns plats för på Kajen men som kommunen tar med sig i det fortsatta arbetet med övriga parkmiljöer.

Det ska finnas möjligheter att testa olika aktiviteter i området men riktiga arenor finns det dessvärre inte plats för inom området utan Kajen ska fortsätta att vara i huvudsak park. Området är dessutom detaljplanelagt som park.

Förslag till ändringar och frågor att utreda vidare

Vissa justeringar föreslås i utformningen men några frågor behöver studeras vidare för att undersöka om de är möjliga att genomföra:

- Det kan vara lämpligt att flytta parkour till ytan intill skateparken, men det behöver undersökas djupare.
- Parkour föreslås få en enklare utformning mer anpassad för att locka nya utövare.
- Skateparkens utformning behöver göras av en expert i nära dialog med utövarna. Fokus kan justeras mer mot Street Plaza.
- Hur en pumptrack-bana ska kunna ordnas inom eller i anslutning till aktivitetsområdet utreds vidare.
- Vilka redskap eller funktioner som ska finnas i ett utegym undersöks vidare i projekteringen.
- Förråd för skridskoklubbens verksamhet skulle eventuellt kunna anordnas inom eller i anslutning till området. Placeringen får utredas vidare.
- För att göra området mer tillgängligt för friluftslivet kan skyltningen utvecklas inom och i anslutning till området.
- Solskydd eller väderskydd på vissa funktioner eller sittplatser kan undersökas vidare. Solskydd kan vara särskilt viktigt innan träden har vuxit upp.
- Dansbanan kan ges en utformning som möjliggör för mindre evenemang. Genom en flexibel utformning kan den även användas som sittplats/hängyta till vardags.
- Eftersom Kajenområdet ska vara trevligt att vistas på och ströva igenom kan det behöva undersökas vidare hur de som vill cykla snabbt förbi området ska kunna göra det utan att det uppstår konflikter med parkbesökare. Detta skulle kunna göras genom skyltning.
- Frågan om lokets placering utreds vidare.
- Hur Moras historia kan visualiseras i området undersöker kommunen framöver.
- Kommunen tittar på hur agility skulle kunna ordnas i anslutning till området.